

Izhaja trikrat na teden vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Issued tri-weekly every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

VINCIT OMNIA VERITAS

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

BOJESZMAGAL EDINO V TEMNENAMENJU

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloja tlači

ŠTEV. (No.) 60.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 20. MAJA 1922.

LETO (Vol.) VIII.

AMERIKA BOLJŠEVIKOV NE PRIZNA.

Boljševiki so se izkazali, kot sleparji; in če mislijo, da bodo prevzeli Ameriko se motijo!

Washington, D. C. — Ko so dospeli na zadnjo ekonomsko konferenco v Genoa delegatje ruske sovjetske vlade, je cel svet obrnil svojo pozornost na ta sestanek. Svet je pazno zasledoval vsako kretanje boljševikov. Državniki so gojili upanje, da se bo morda končno vendar dalo priti do kakega malega kompromisa za sodelovanje z sovjetsko Rusijo. Toda, po preteku par dni skupnega barantanja, so se boljševiki pokazali, da so navadni spletkarji, katerim za resno medsebojno konstruktivno delo ni nič, ampak samo iščejo, kako bi svojega bližnjega prevrtili in izkoristili. Kar so bili pri volji prej en dan sprejeti, so prihodnji dan zavrgli, sami so hoteli biti vedno prvi, za svoje bližnje sosede ne dajo počenega ficka. Tako voljo so pokazali boljševiki na začetni genevski gospodarski konferenci. To je izučilo evropske državnike, kateri so pred par dnevi napovedali konec sedajne ekonomske konferenci. Sami se boljševiki boje in jim ne zaupajo ničesar. Zato so sklenili dobiti na prihodnjo konferenco Združene Države, katero naj bi če bi se dala, opeharili boljševiki za kako malo posojilo, recimo "en par" milijard. Toda, ameriški državniki so se iz mirovne in zadnjih konferenc naučili marsikaj o zvižčnosti evropske diplomacije. Zato tudi danes Amerika previdno pogleda povsod, kamor stopi s svojo nogo.

Vsak pameten človek odobruje ta korak ameriške vlade, da je odklonila vsako sodelovanje z ruskimi boljševiki. Boljševiki so navadni spletkarji, na njih besede se ne da zanesti, ker nihče med boljševiki ni možbeseda. Vzamejo radi, a ne vernejo nikol. Takega investenta pa si Amerika ne želi, ona ima dovolj pereh vprašanj za rešiti doma, ki potrebujejo bolj nujno njenega kapitala, kakor ruski boljševiki. Amerika naj plača rajši svojim vojakim bonus, ki so ga krvavo zaslužili na bojiščih in ti ji bodo hvaležni. Za svoje sinove naj gleda, ne pa za povzdigo boljševizma, ki je okužil s svojo gnilobo že skoraj polovico človeške družbe. S tem, da bi Amerika posodila boljševikom svoj denar, bi to pomenilo, si nabrusiti nož za svoj lastni vrat. Boljševiki bi porabili ta denar za propagandne svrhe svojih krviželjnih idej, in Amerika bi s svojim lastnim denarjem na ta način podpirala tiste, ki ne želijo nič bolj, kakor razdreti temelje njene države. Zato Amerika, možka je tvoja beseda, ko praviš, z boljševiki si nemaram umazati svojih rok!

POZOR!

Ne pozabite prečitati lepe povesti na zadnji strani "Za čast." Kdor se hoče smejeti jo naj gotovo prečita!

RAZNE NOVICE.

HARDING ZA 8-URNI DELAVNIK V JEKLNARNAH.

Washington, D. C., 19. maja. — Predsednik Harding se je izrazil včeraj pri obedu v beli hiši pred voditelji ameriških jeklarn, da naj skrb, da se odpravi po jeklarnah 12-urni delavnik in istega nadomesti z 8-urnim delavnikom. To bo velika pomoč tudi vsem brezposelnim, ki bodo potem lahko dobili delo.

ILLINOIŠKI OPERATORJI HOČEJO KONEC STAVKE.

Illinoiški lastniki premogorov, so včeraj obvestili javnost, da so pri volji se pogajati s premogarji. Takoj nato se je obvestilo pismeno tudi Mr. L. F. Faringtona, načelnika distrikta štey. 12. združenih premogarjev, da lastniki odpirajo vrata za pogajanja s premogarji.

Distriktni načelnik Fraington je baje že obvestil glavnega načelnika Lewis-a združenih premogarjev v Ameriki, da naj imenuje posebni komitej, zato pogajanje. Koliko bo vspeha pri pogajanju z lastniki, bomo v kratkem videli.

EVROPA ŠE VEDNO OBOROŽENA.

Genoa, 19. maja. — Preiskovalna komisija je podala na konferenci informacije, da se nahaja danes v Evropi skoraj nad 1. milijon mož več pod orožjem, kakor pred minulo svetovno vojno. Diplomatični možakarji, govore pa o razorožitvi in o trajnem miru. Govorica o trajnem miru se sliši, kakor bajka o deveti deželi.

JAPONSKO SKRBE SEDAJNE KITAJSKJE HOMATIJE.

Tokio, 19. maja. — Kakor se sliši iz gotovih krogov, namerava Japonska vlada v kratkem priznati Mandžurijo za neodvisno in samostojno državo. Mandžurijo je proglasil general Čangsoling za samostojno državo. Japonska pa hoče kitajsko razdeliti, in s tem, če prizna generala Čanga v Mandžuriji, dobi zaveznika v severni kitajski, ki ji bo vedno dobrodošel pri nadlegovanju južne in osrednje Kitajske. Vsakdo je lahko prepričan, da Japonska bo vedno skrbela, da Kitajska ne postane premočna.

MAJESTIC DOSEGEL REKORD NA MORJU.

New York, 19. maja. — Majestic je največji parnik na svetu, ki vsebuje 64.000 tonaže. Zadnji teden je dosegel najvišji rekord v hitrosti, ko je dospel iz Cherbourg preko oceana v New York v 5. dneh in 17. urah.

GENERAL WRANGEL ODLOŽIL SVOJ NAČRT.

Paris, 19. maja. — Priprave, ki jih je vodil general Wrangel za prihodnjo invazijo v sovjetsko Rusijo s svojo belo armado, so baje ustavljene. Sodi se, da Francija, ki je Wrangel (Nadaljevanje na 2. strani.)

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

Vojni dolgovi bivše kraljevine Srbije. Vest, da je angleška vlada izročila belgrajski vladi noto, v kateri opozarja belgrajsko vlado na plačilo obresti Srbiji za časa vojne posojenih težkih funtov, je obrnila pozornost javnosti zopet na višino predvojnih in medvojnih dolgov kraljevine Srbije, za katerih plačilo jamči danes cela Jugoslavija. Ti dolgovi znašajo po "Riječi": Angliji in Franciji dolgujemo 781.824.036 frankov in na zaostalih obrestih in raznih predujmih 154.211.430 frankov. Ameriki dolgujemo 12 milijonov dolarjev ali 62.160.000 frankov v zlatu. Koliko bo treba plačati za pomoč v naturi (za hrano, orožje itd.), še ni ugotovljeno, ker ni nobenih podatkov o tem — vse tozadevne knjige so se "izgubile"! Ako preračunamo stare dolgove na današnjo vrednost v kronah, dobimo ogromno vsoto 58 milijard kron.

Boj za narodno cerkev. Kmalu po rojstvu Jugoslavije se je mej hrvatsko duhovščino pojavil boj za narodno cerkev po češkem vzorcu. Toda v vrvežu drugih vprašanj je bilo to potisnjeno v ozadje. Mislili smo že, da bo klaverno stanje češke narodne cerkve jugoslov. reformiste izmodrilo. Toda spet so začeli dvigati glave in topot še bolj drzno kot prvič. Energični nastop zagrebškega nadškofa proti njim, ni nič pomagalo. Zdej so se zbrali v Zagrebu vsi jugoslovanski škofje, da se posvetujejo glede skupnih korakov proti temu gibanju, ki preti edinosti jugoslovanskega katolicizma. Toda če ne bo šla vlada skofom na roke, bodo težko kaj opravili. Vladi je pa preteči razdor celo po volji, ker bo lažje izvojevala kulturni boj, če jo bodo posvečeni uskoki iz naših vrst podpirali.

Umrla je Rozalija Cvenkel, posestnica in gostilničarka na Ljubnem pri Brezjah. Bila je globoko verna in silno radodarna žena. Lepo premoženje je ni omamilo, kakor tudi njenih sinov ne. Dva sta v Ljubnem posestnika, oba stebra Slovenske ljudske stranke.

Nasilstvo v Nasovčah.

Andrej France in Janez Žnidar so zvečer 27. avgusta 1921 skušali vlomiti vrata v vežo hiše Andreja Čimzarja v Nasovčah. Prej so pa 6. majnika 1921 grozili, da bodo zaklali Jožefa Čimzarja; razgrajali so tudi večkrat pred hišo. Ko so 27. avgusta skušali vlomiti v hišo, se jim to ni posrečilo, ker so bila vrata premočna, kar jih je tako razdražilo, da so pobili 7 šip. Deželno sodišče je za to prisodilo Andreju Žnidarju 5. Francu Žnidarju 6 in Janezu Žnidarju 6 mesecev težke ječe.

Krvave žrtve alkohola. Na Veliko nedeljo zvečer se je odigrala v Kozarjih pri Ljubljani žalostna igra, ki je zahtevala eno smrtno in eno težko

ranjeno žrtev. V Kozarjih je dobil posestnik Kušar šele pred nedavnim časom v zakup dovoljenje za gostilniško obrt. Na Veliko nedeljo zvečer je bilo v novi gostilni mnogo gostov. Med njimi tudi strojnik Anton Kuclak z Viča. Andrej Divjak iz Podsmreke, ki se je napil po drugih gostilnah ter vinjen prišel h Kušarju, kjer sploh pil ni, je tu neprestano nadlegoval goste. Čisto na lepem je Divjak porinil Kuclarju nož v ledja. Kuclak je sicer začutil sunek, pa ni mislil, da je ranjen. Sedel je nazaj k mizi, kjer je šele začutil, da mu teče kri. Zato je stopil za Divjakom v vežo. Tu ga je Divjak sunil z nožem v stegno, nakar ga je Kuclak vrgel na dvorišče. Gostilničar Kušar je prihitel pogledat, kaj se godi, dobil pa je na dvorišču od Divjaka sunek v srce. Kušar in Kuclak sta se nato zgrudila v kuhinji, prvi mrtev, drugi težko ranjen. Divjak je po storjenem zločinu hitel z odprtim nožem še za nekim tretjim možem, ki mu je pa k sreči ušel. Nato je Divjak izginil, a orožniki so ga izsledili, mu odvzeli še krvavi nož ter ga po kratkem boju uklenili ter ga odgnali v zapor, Kuclerja pa so odpeljali z rešilnim vozom v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Morilca so iskali fantje vso noč, hoteč ga linčati, a ga k sreči niso dobili. Divjak je 37 let star ter nevaren nasilnež. Slovenec.

Vlomi. Orožniki so aretirali vlačugarja Franca Pirša, ker je vlomil pri Remcu na Duplici pri Kamniku. Pri Piršu so našli devet vitrihov, katere je bil ukradel Francu Albrehtu v Kamniku. — V Depalvasi je bilo vlomljeno pri Matiju Snoju, ki je odškodovan za 4900 K.

Ženska v moški obleki. Zagrebška policija je te dni aretirala nekega sumljivega moškega. Na policiji so dognali, da je to preoblečena ženska, ki je izpovedala, da že dolgo vrsto let hodi preoblečena kot moški, ker ljudej rajše darujejo moškim kakor pa ženskim.

IZ DELAVSKIH KROGOV.

DELAVSKA STRANKA NA IRSKEM ZAHTEVA MIR.

Dublin, 19. maja. — Irsko politično obzorje izgleda boljše in se začasno ni bati kakih izgredov. K temu je veliko pomogla irska delavska stranka, kateri so se pridružile tudi vse kmečke stranke z zahtevo, da činitelji, ki povzročajo med svojim lastnim narodom krvoprelitje, se naj odstrane in naj dajo mesto takim, ki imajo voljo delati za splošne koristi irskega naroda v celoti. Posebno odločno so nastopili proti vojaškemu nasilju, ki ga hočete obe sedajne stranke, tako republikanska, kakor Collinsova stranka. Njihova rezolucija se konča s klicom: "Naslo kri hranimo, rabili jo bomo proti tujcem in nikar jo ne raztresajmo doma nepotrebno!"

Pred vsem je potrebno povdariti, da irska delavska stranka nima med seboj radikalnih elementov, kakor jih najti povsod mej nami slovinci. Poročilo pravi, da na irskem predsedujejo delavskim lokalom po deželi celo duhovniki, ki so najhujši boritelji proti britanskemu kapitalu, ki sega svojo požrešne prste po irski zemlji. Zato, pa zgodovina irske delavske stranke tudi ne pozna, nasilja, kakršnega se posebno radi poslužujejo rdečkarji po drugih državah.

NOBENEGA UPANJA ZA PORAVNAVO STAVKE.

New York, 19. maja. — Pogajanje med lastniki trdega premoga in premogarji, ni doseglo nikakega vspeha, zadnji teden. Lastniki trdega premoga in premogarji, ni doseglo nikakega vspeha, zadnji teden. Lastniki trdovratno vstrajajo pri svojih trditvah, in se jih ne da prepričati, da je premogar upravičen do svoje primerne plače, ki jo globoko pod zemljo krvavo zaslužijo. Podpredsednik premogarske unije Murray pravi, da z lastniki ni mogoče napraviti nikakega kompromisa, ki bi vodil do sprave obe stranke. Zato pravi, se bo pogajanje razpustilo v prihodnjih par dneh.

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerajšnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 kron	\$ 2.35
1000 kron	4.20
5000 kron	20.00
10000 kron	40.00

Za pošiljate v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST" 1849 West 22nd Street Chicago, Ill.

EDINOST.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

2249 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Tri-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 2249 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

ODPRTO PISMO

Dr. J. Kernu, vrhovnemu zdravniku S. N. P. J.
Cleveland, Ohio.

Nadaljevanje.

Ne, gospod doktor, to ne spada v kompetenco državne oblasti, še manj pa zdravnikov, naj se tudi vsi, brez vsake izjeme, izrazijo za to. Ne tajim, država je v okviru naravno-božje postave kompetentna in dolžna skrbeti za blagor podložnih, ako ne skrbi, imajo odgovorni činitelji greh. Priznam, da ona v okviru iste naravno-božje postave marsikaj lahko zapove ali prepove, kar drugače ni zapovedano, ne prepovedano. V tem oziru se more reči, da je stvariteljica morale. Izven mej naravno-božje postave in proti njima, ne more in ne sme ničesar. Kar je intrinsece, samo na sebi slabo, ne more zapovedati, niti dovoliti kot dobro. Ako bi kaj takega postavno določila, bi dotično ne bilo postavno, ampak protipostavno, non lex, kakor pravi Doctor angelicus, "ampak depravatio legis."

Pa ne mislite, gospod doktor, da je to samo moje, ali kako strogo cerkveno modrovanje. O ne! Že paganski misleci, ki so imeli zdravo pamet, so tako modrovali. Naj Vam na vedem samo enega. Cicero piše: "Ko bi ljudska volja ali odloki vladarjev ali razsodbe sodnikov stvarjale pravo, bi bilo pravo ropati, prešuštovati, potvarjati oporoke, če bi le množice tako ukrenile. Če pa ima volja malopridnih tako moč, da prevrača naravo, zakaj ne sklenejo, naj bo poslej dobro in koristno, kar je slabo in pogubno. Ali če zakon dela pravo, naj bo pravično, kar je krivično, dobro, kar je slabo? Ne tako! Dobre zakone ločimo od slabih po pravcu narave (naturae norma); tako ločimo pravico in krivico, tako to, kar je pošteno od tega, kar je podlo. Brezumno je misliti, da ni narava vir teh idej, ampak mnenje ljudi." (De leg. I. c. 16.)

Mej tista zla, ki so taka intrinsece, po pravcu narave, spada tudi samovoljno preprečevanje koncepcije. Še bolj seveda intendirano zamorjenje koncipiranega. Sv. Tomaž Akvin pravi: "Inordinata vero seminis emissio repugnat bono naturae, quod est conservatio speciei. Unde post peccatum homicidii, quo natura humana iam in actu existens destruitur, huiusmodi genus peccatum videtur secundum locum tenere, quo impeditur ratio humanae naturae." (C. G. I. 3. c. 122.) Ne mislite, da je to le osebno mnenje največjega katoliškega teologa. To je nauk Cerkev. Ona je kategorično obsodila antikoncepcijsko prakso, kot "scandalosam et iuri naturali matrimonii contrariam." S. Off. 21. 1851. In ob drugi priliki je izjavila, da je ta način zakonske zlorabe "intrinsece malus." S. Off. 13. apr. 1853.

Tudi to, da je neomaltuzianizem po pravcu narave zlo in tedaj v nobenem slučaju in prav nobenem dovoljen, ni kako rigoristično teološko cerkveno mnenje, ampak resnica, ki jo zgodovina narodov potrjuje. Dokler je bil kak narod moralno zdrav, kaj takega ni prakticiral. Japonci še danes ne poznajo te "prosvete." Eden njihovih veljakov, Kurushima Tamori, pravi: "Evropsko naziranje o zmanjšanju števila otrok, je Japonkam popolnoma tuje. Japonke si rajši nalagajo najhujše žrtve. Nemška žena iz boljših krogov, (danes kakor smo videli tudi iz delavskih) si noče maložiti nobene samozataje in truda, ter se ne mara odpovedati nobenim užitek, da bi državi vzgajala otroke. Nadalje je preveč nečimerna, da bi žrtvovala telesno lepoto otrokom, rajši žrtvuje svoje zdravje." Pri Grkih in Rimljanih šele v dobi njih degeneracije naletimo na to morivsko manipulacijo, s katero so si skopali grob, dočim jim je bila v njih zlati dobi v splošnem tuja. To je dokaz, da spada ta stvar v okvir naravne postave, ki je kakor pravi sv. pismo zapisana v srcu vsacega človeka in bo po njej sojen, če druge ni poznal.

Ker je tedaj neomaltuzianizem nekaj naravni postavi protivnega in dosledno samo na sebi slabega, je ni oblasti na zemlji, ne cerkvene, ne državne, še manj pa kake druge, podrejene, ki bi ga mogla po pravici dovoliti. Če ga dovoli, je prekoračila meje svoje kompetence. Greši, smrtno greši, če kaj takega dovoli, kar dovoliti nikdar in nikoli ne sme, ne pa če ne dovoli, kakor pravite Vi, gospod doktor. Kakor so razporoke in zopetne poroke, ki jih dovoljujejo nekatere države, pred Bogom le koruzni zakoni, tako je oblastveno dovoljena preprečitev koncepcije le umoru najbližji greh. Tako je, gospod doktor, in nič drugače.

Jaz ne vem, če boste Vi z mojim rezultatom zadovoljni ali ne. Najbrž ne. Psihologično mi bo umljivo, če ne. Današnji znanstveniki so, kakor današnji narodnjaki. Obojnih vzor je popolna avtonomija, popolna svoboda od nadvlade kakega drugega naroda, oziroma druge vede. Medicinarji ste, omamljeni od velikanskega napredka vaše vede, še najmanj pripravljani priznati katerokoli znanstveno nadvlado. Toda solnčite se kolikor vam drago ob resnično velikanskem napredku vaše vede in napredujte še nadalje, magari in infinitum, vaša veđa je in ostane praktična in kot taka podrejena spekulativnim filozofiji, teologiji, kot arhitektoničnim. Vi lahko rečete: Takole se ta reč napraviti. Je mar s tem, že rečeno, da se tudi sme napraviti? Nikakor. Moči in smeti je nekaj docela drugega. Policman me lahko aretira. Ali je pa s tem eo ipso rečeno, da me tudi sme? Vi lahko daste bolniku strupa, mesto zdravil. Mu ga li smete? Lahko svetujete, ali sami daste antikoncepcijska sredstva, umetno proizročite splav, napravite operacijo, ki bo v prihodnje odpravila vsak strah. Da, morete to in še jako uslužni ste, teste Dr. Borntrager preveč. Ali pa tudi smete? Vi mi boste najbrž samozavestno odgovorili: Armada zdravnikov, ki so moja avtoriteta, mi pravi: Da. Ravno to je, kar bi jaz rad vedel od kedaj so zdravniki avtoriteta v vprašanjih, se li to ali ono sme. Smeti ali ne smeti, to je vendar etično vprašanje, ne medicinsko. Mar ne? Tedaj vprašanje, na katero ste, kakor povedano, medicinarji najmanj zmožni odgovoriti. Zato se nikar ne trudite, gospod doktor, da bi me s kakimi avtoritetami iz Vaših krogov obsuli. Škoda časa. Jaz imam za vse samo en odgovor: To ni vaš, ampak moj biznis! Kadar bom jaz vas medicinarje prišel učiti, kako napravite symphysiotoomijo ali vasectomijo,

takrat mi pa vi recite z Apelom: Le črevlje sodi naj kopitar! No pa od moje strani se vam ni bati vpada, ker vem, da v vaši stroki nisem doma. Isto se pričakuje od vas. Ko stojite pred alternativo: Smem ali ne smem, stojite pred vprašanjem, ki se ne da z operacijskim nožem rešiti, ampak je treba vprašati tiste, ki so v tem doma, to ste zdrava krščanska filozofija in teologija, oziroma Cerkev, kot varhinja čiste naravne in nadnaravne morale. (Konec prihodnjic.)

Iz slovenskih naselbin.

Cleveland, Ohio. — Gospod urednik:—Harmonija je lepa ako slišimo vse ne samo neke lepe in nam ugajavljive stvari: Igre, zabave, veselice, poroke, in še mnogo takega, kar nas vleče in zanima: Kje so pa pogrebi in sprevodi naših najdražjih? Ali naj iste kar preskočimo? Sicer težko poročamo o teh, vse eno pa se moramo jih ob času tudi teh spomniti. Med drugimi mnogimi sprevodi sta se vršila v kratkem dva pogreba podobna skoraj bi rekli cvetočemu ženitovanju. Bela neizprosna smrt si je začrtala 2 hiše v katerih je izbrala za svoje žrtve ženina in nevesto: Deset letno Antonijo Ogrinc in 20 letniga Edvarda Perušek, Antonija Ogrinc je umrla 5. maja kot najstarejša članica družine in zelo odraslo dekle iz 4 razreda šole sv. Vida na domu svojih staršev za srčno boleznijo, zguba starišem je občutilja zato, ker je bila imenovana njim vsem tako ljubljena in značajna. Dne 8. maja se vršil velik pogreb v znamenje daje družina Ogrinc poznana še iz začasa Trgovine v naselbinu, vsi so izražali sožalje.

Ta nevesta pa ni hotela sama biti na Calvary pokopališču, ona si je izvolila ženina, in zopet takiga, kateri je živel tako dobro kakor je živila ona, smrt se je oglasila v hiši vdove, kjer je že enkrat zahtevala svojo žrtve ko je pred 9. leti od uzela očeta 6. otrokom namreč Franka Peruška, in sedaj zopet tirja sina, ki je tako rekoč oče družini, kateri skrbi za družino, mater, in kateri bi imel uživati najlepšo dobo svojega življenja. Edvard Perušek je podlegel smrti 10. maja, bil je bolan le nekaj tednov, pri teškemu delu se je ali prehladil ali prevzdignil in tako pokvaril vodene organe in umrl na vodeni.

Zguba sina je materi zadjala drugo rano bolesti, do sedaj je bil Edvard v resnici skrben oče, vse je storil, da bi olajšal materi njeno trpljenje, kar je zaslužil ji je vse izročil, bil je vedno doma in je vedno tolažil mater in ji poguma dajal z oblubami, da dokler bude on zdrav bude vse dobro pri hiši, in še ko je že obležal v postelji, je mater tolažil, da naj se nikar za njega nič trudi in jo prosil naj počiva in čuva sebe.

Koje pa bolezen postala hujša je prosil duhovnika, in ves vesel in vdan v voljo Božjo mirno zaspal za vedno.

Takoj po smrti so se zavzeli nekateri bližnji prijatelji in dobrotniki in se ponudili revni družini, da so sli pobirati milodare za pokop, in tako so prihiteli mnogi na pomoč da je pogreb narastel iz male revne kočice zares velik in spremljan, kakor bi bilo vsega v izobilju, to so storila dobra srca, katera poznajo družino Perušek, tako pa tudi doseže lepo življenje lepo smrt.

Oba sprevoda sta bila spremljena od G. Rev. Miklavčiča iz hiše do cerkve in pokopališča. G.

Burgettstown, Pa. — Mrs. Josephina Pintar je prejela iz starega kraja sledečo prošnjo, katero prosi, da bi objavili v Edinosti: Prošnja se glasi:

"Čenjena prijateljica:—Dovoli nam, da se obrnemo z eno prisrčno prošnjo do Tebe in sicer: Tukaj pri naši podružni cerkvi Matere Božje sv. Florjana in sv. Janca v Šmarjah, so nam pobrali v vojski naše lepe zvonove, tako, da smo edaj pri naši cerkvi brez zvonov. Sedaj pa smo se odločili kupiti nove zvonove, kateri pa nas bodo

stali do 65.000 kron. Ker pa smo tu v Sloveniji vsled vojske in vsled sedajne draginje v pomankanju denarja smo primorani se sprošnje do vas domačih rojakov v Ameriki obrniti, za kako izdatno pomoč v denarju.

Zato, če kdo mora si kaj utrgati, vsak najmanjši dar bo hvaležno sprejet in darovalce se bo zabeležilo v spominsko knjigo.

Določili smo tudi, da kdor bi kaj več daroval za nove zvonove v Šmarju, se mu bo, kadar bi dotični umrl, ki daruje, ako njegovi sporoče istega smrt, zastoj zvonilo za njegovo dušo. Ker pa tukaj na tem pokopališču v Šmarjah počivajo naši predniki — stariši in ali bojo in bomo vsi počivali je potrebno lepo ubrano zvonilo.

Torej prosimo lepo za pomoč in se za isto vsem najlepše že v naprej zahvalujemo. Vse darove se naj pošlje na naslov ključarja:

Josip Globavs, Šmarje, št. 3. p. Šent Jernej, Dolenjsko, Slovenija, Jugoslavija.

Tako vidite predragi rojaki, nas prosijo naši domači doma za pomoč. Jaz bom darovala po svoji moči in prosim tudi Vas druge, ki se še spominjate, svojega lepega rojstnega kraja v Šmarjah ali v tamošnji okolici, da posežete nekoliko v žep in skušajte darovati kaj za zvonove v Šmarjah. Res je veliko prošenj, a dolžnost naša je, da prošnje iz naše rojstnega kraja ne prezremo, ampak skušamo isti ustreci, kolikor je nam že pač mogoče pod sedajnimi slabimi razmerami. Kdor ne rad pošilja dar, kar naravnost na podpisane ključarja naj pa pošlje na moj naslov in jaz bom skrbel, da bo denar prišel na svoje mesto. Pozdravljam vse rojake po Ameriki iz Šmarja, zaupajoč, da se bo vsak odzval vsaj nekoliko tej prošnji. Ostajam s spoštovanjem

Josephina Pintar, 17 Linn ave., Burgettstown, Pa.

Gowanda, N. Y. — Priloženo Vam pošiljam naročnino za Edinost in Ave Maria v znesku \$5.50.

Pretečeni mesec 26. in 27. so bili tukaj v Gowandi Rev. Anzelem Murn OFM. Prišli so, ker so vedeli, da je tukaj veliko naših rojakov okoli 40. družin. Tako smo imeli vsi lepo priliko opraviti velikonočno dolžnost sv. spoved. Prav lepa hvale blagemu misijonarju, ko so si vzeli toliko časa, da so nas obiskali. Naj jim Bog stotero poplača! Kakor se je izkazalo, se je tudi v tej naselbini število grešnikov precej skrčilo. Pred 6. leti, ko sem prišel prvič semkaj je bilo vse drugače. Ljudje se niso mnogo menili za cerkev. Sedaj pa hodijo v cerkev in v naselbini vladala drugi boljši duh. Poprej so nas včasih obiskali Rev. Father Tomšič iz Forest City, Pa. Vsakokrat so verni rojaki opravili svojo dolžnost. Ali vendar, lahko bi se bilo štelo tiste, ki so jo opravili. Sedaj pa bi se lahko štel tiste, ki jo niso opravili. Imamo seveda en par tudi še ta zrelih, ki nemarajo dosti ali pa nič za svojega Stvarnika Boga. In mislijo, da je še vedno čas napraviti račun z Bogom. Toda taki, ki tako odlašajo, si naj zapomnijo, da stem le sami sebe varajo in ne Boga, ki vse vidi in vse ve. Nihče ne ve izmed nas, kdaj bomo mogli na odgovor pred stol večnega sodnika in tedaj, kak bo naš odgovor. To je je vprašanje ki bi si ga moral vsak človek staviti vsaki dan.

Delavske razmere so tukaj še precej ugodne vsaj dosedaj so bile. De-

lalo se je toliko, da se je zaslužilo za sproti za življenje. Sedaj pa nekaj napovedujejo, da če ne bodo dobili premoga v prihodnjih par tednih, da bojo morali zapreti tovarne. Tudi tukaj smo precej radoveni, kako se bo rešila premogarska stavka, in do kakšnega sporazuma bodo prišli na njihovi konferenci. Da bi le Bog dal, da bi se stavka končala v korist premogarjev.

Pozdrav! Val. Dolinar.

Burgettstown, Pa. — Bila sva na obisku pri moji sestri Mrs. John Fale v Chicagi, katere ni še dolga, kar je prišla iz starega kraja. Bratovska ljubezen me je gnala, da sem jo šel obiskati, ker nisem je videl že celih 16. let. Pri tej priliki smo obiskala z mojo ženo tudi uredništvo Ave Maria in Edinosti. Mr. Jerić je nama razkazal vso tiskarno, tiskarske stroje itd. Vse imajo lepo urejeno in izvrstno napredujejo. Vse se je nama dopadlo. Posebno pa se je še nama dopadlo, ko so imeli v chičaški fari ravno tiste dni sv. misijon. Slišala sva zopet enkrat lepe naukušene misijonske pridige, lepe slovenske pesmice, ki jih je prepevala pri pobožnostih mladina. Da, Slovenci v Chicagi, lahko ste veseli, ko imate v svoji sredi tako naukušene slovenske duhovne, ki se toliko žrtvujejo za vas. Mi po drugih prijateljih, ki nimamo slovenskih duhovnikov, vemo kaj je to kako lepo vezbajo Vaš mladino, da bodo vzrastli v tistem duhu, kakor ste Vi. Vi ne veste, kako smo mi zapuščeni v takih ozirih po drugih naselbinah. Človeka solze zalivajo, ko pride k takim lepim pridigam, kakor smo jih slišali v Chicagi.

Naznanjamo tudi svojim prijateljem v Chicagi, da sva srečno dospela domov. Dolžna sva pa tuđi, da se ob tej priliki najlepše zahvalimo vsem našim prijateljem v Chicagi, za njihovo gostoljubnost in postrežljivost. Posebno pa Mr. Mladichu in Mr. J. Jeriću, ki sta nama razkazavala chičaško mesto in tamošnje krasne parke, kakor je n. pr. Lincoln Park itd. Mr. Mladich je za naju toliko žrtvoval, da jaz mu ne bom mogel nikol poplačati tega. Naj mu Bog vse stotero povrne, kar je storil naju. Zahvaljujem se pa tudi mojemu svaku Mr. John Faletu in moji sestri Fani Fale za vso postrežbo in gostoljubnost in za prenočišče celega tedna. Bog naj Vam povrne vse skupaj.

Ob sklepu tega dopisa najlepše pozdravljam jaz in moja žena vse. Vam uredniki nam ljubljene lista Edinosti pa ključmo le skorajzo naprej delujte, mi smo za Vami!

John Pintar.

(Nadaljevanje z 1 strani.)
gla skrivoma podpirala, pričakuje miru s sovjetsko Rusijo, zato je morala namigniti Wranglu, da naj počaka s svojim nameravanjem.

NEWYORŠKE PAPIRNIC SE POGODILE Z DELAVCI.

New York, 19. maja. — Delavci v papirnicah so sprejeli pogoje lastnikov papirnic. S tem je poravnana stavka, katere se je udeležilo nad 15. tisoč delavcev.

PO VSEH JEKLARNAH SE ODPIRA DELO.

Buffalo, N. Y., 19. maja. — Kakor kaže statistika zadnjega meseca, so se delavske razmere zdatno zboljšale. Po vseh jeklarnah se je pričelo obratovati s polno paro in povsod zaposlujejo vedno več delavcev.

AMERIKA SE NE BO VDELEŽILA KONFERENCE V HAGUE.

Washington, D. C., 17. maja. — Državni tajnik Hughes je danes podal izjavo, da je škoda upati, da bi Amerika se vdeležila nove haugueške konference. Neki drugi državnik je izjavil: "Rdeči boljševiki hočejo samo naš denar, če so Angliji boljševiki res tako pri srcu, jim naj ona posodi posojila. Mi jim ne zaupamo ničesar!" Iz tega je razvidno, da Amerika ne bo sedla na maskirane limance boljševikov.

Častiti slovenski in hrvatski duhovščini.

Homec pri Kamniku.

Predragi prijatelji:—

Danes sem Vam odposlal "Cerkveni priročnik" za katoliško Jugoslavane. Ako Bog da, bom v letu 1923 zopet izdal "Cerkveni priročnik."

Sporočam Vam, da smo se duhovniki države SHS organizirali po škofijah in da se je ustanovil "Savez Uzemnosti", ki organizira vse jugoslovanske duhovnike in ki ima svojo pisarno na Homcu p. Radomlje. V pisarni sta 2 Hrvata, gospod Josip Šafan, tajnik "Saveza" in gospod Ante Ščukanec, blagajnik "Saveza", jaz sem podpredsednik, predsednik je pa Dr. Josip Ločarič, ravnatelj nadbiskupskega konvikta v Zagrebu. Naša iskrena želja je, da stopimo v stik z našimi brati, slovenskimi in hrvatskimi duhovniki v Ameriki. Če kdaj, je dandanes potrebno, da se duhovniki organiziramo in pomagamo do boljšega blagostanja in ugleda vzvišenemu stanu svojemu, kar bo samo v blagor cerkvi in narodu.

Veliki siromaki so v državi SHS mnogi svečeniki, zlasti umirovljeniki. "Savez Uzemnosti" jim hoče po možnosti pomagati. Ali bi mogli dobiti kako pomoč iz Amerike? Ako bi našim penzioniranim duhovnikom mogli nabaviti ameriške mašne štipendije, bi jim bilo silno pomagano. Kolikor mi je znano, so nemški duhovniki dobili ravno iz Amerike pomoč s tem, da so jim ameriški duhovniki (nemški in angleški) poslali mašne intencije. Ako bi mogli Jugoslovanskim duhovnikom penzionirancem poslati mašne štipendije, bi "Savez Uzemnosti" dotične štipendije odhale v resnici najsiromakejšim duhovnikom. "Savez Uzemnosti" bi Vam v Ameriko sporočil, kateri duhovniki so sprejeli vaše podpore in koliko. Prosim, da bi sporočili, ako bi bila kaka podpora mogoča.

Razmere v naši domovini so jako žalostne. Vendar upamo na lepšo bodočnost.

Ako ameriški slovenski ali hrvatski duhovniki želite kaj sporočiti duhovnikom tukaj, pišite na "Savez Uzemnosti", Homec pošta Radomlje Slovenija SHS.

Iskren pozdrav

Anton Merkun, (župnik.)

Opomba:—Obračamo se na vse slovenske duhovnike, ki bi se mogli usmiliti nesrečnih oltarnih bratov, ki stradajo v pomanjkanju in veliki revščini, kakor vidite iz tega pisma, in jih vse lepo prosimo, da bi hoteli pošiljati na to novo organizacijo jugoslovanskih duhovnikov v domovini intencije, katerih sami ne bi mogli opraviti. Gotovo bomo storiili veliko dobro delo, ako se teh siromakov usmiliimo. Sramota za vladu in za cel narod, da je kaj takega sploh mogoče, da se pusti stare doslužene in onemogle revčke, ki so dali narodu in domovini v najbolj postrvovalni službi vse svoje življenjske moči in vse svoje življenje, sedaj stradati in umirati za gladom in lakoto. To ne bo ostalo brez kazni. Naj si le zapomnijo vsi, ki so sedaj pri vladi! Morda bo prišel tudi za nje čas, ko bodo umirali za lakoto na stara leta, kajti nobena reč se tako gotovo ne maščuje na svetu, kakor krivica. Ti očeta do praga, sin tebe čez prag. Vi sedaj odtrgujete svojim starim duhovnim očetom košček kruha izpred ust, Vam ga bodo ukradli pa drugi.

Prav radi bomo posredovali pri pošiljanju kakih morebitnih intencij domovino ako bi kdo ne hotel direktno domov podati. Slovenski duhovniki v Ameriki kot skupina nismo še ničesar storili do sedaj za dom. Dajmo sedaj vsak nekoliko pomagati, da bomo to lepo in plemenito organizacijo podprli. Pomagajte sedaj, da bo nam Bog naklonil usmiljenje in podporo. — Urednik.

ODLOMKI IZ POGOVOROV LAWNDALSKIH KORIJEV.

Bilo je v ponedeljek jutro, solnce je ravno razlilo svoje svetle žarke po strehah lawndalskih hiš. Po ulici prihiti stariček človek, na obrazu se mu bralo, da je raztogoten, in da išče nekoga, nakaterem naj bi stresel svojo jezo. Kdo neki je to? Pogledam natančneje in zagledam, da so bili to očka Zafrnik. Prilomastili so v urad jednotinega dnevnika — ki je zadnje čase bolj boljševisko glasilo, kakor jednotino — vrata se zaloputnijo glasno — v notrajnosti urada pa se zasliši kričanje in vpitje. Napnem ušesa in zaslišim glas očeta Zafrnika. Zajčka in pa glas "velečislavnega Muleka." Prepričan sem, da je glasil skoro dobesedno takole:

Očka Zafrnik: "Za Boga! Tepci! Ali sem Vas zato spravil h koritu, da boste tukaj spali? Ali ne čitate nobenih več časopisov? Edinost strelja na nas z novim topom in sicer s takimi projektili, ki uničujejo vse naše trditve. Vse je že skoro zgubljeno, ker proti resnici tudi jaz nemorem vedno kljubovati."

Zajček ves prestrašen: "Očka, oočka le nič se ne bojte. Jaz imam pa nekaj drugih novic. Dobil sem jih pri mojemu prijatelju na 22nd Place. V njegovi grajščini se zve vse. Salamenskega Kazimirja bomo že privili, bo že še pomnil kaj smo mi. Veste iz teh novic bom skoval dopis in ga podpisal "eden od cerkve." To bo pomagalo, le nič se ne bojte oočka Zafrnik!"

Mulek ves potr, ker sta se prejšnji dan doma s ženo tepla: "In jiiiijaz bom bom pa skoval mmmeteorite za v Prokletu. Bomo ga žžžžž sfiksali." Tttttt preklemani Gggggzami bo nas še pomnil!"

Očka Zafrnik: "Jaz pa spišem za Prokletu uvodnik. Okrtačim jih, da

se bodo prijeli za nos!"

Zajček: "Seveda, dobro bo to, ampak jaz se le bojim, da to ne bo mnogo pomagalo, ker mi se poslužujemo podlih laži proti Kazimirju, on pa same pristne resnice. Tole, tole ne vem, kako bo šlo?"

Očka Zafrnik: "Kaj? Tako! Ti plašljivec že omaguješ? Ti že pokažem! Resnica gori ali doli, Kazimirja moramo, pa ga moramo in ga moramo!"

Zajček: "Dobro? Napisal bom, kar sem rekel, pa naj kaj pomaga ali ne. Toda če bo jaynost pritem vidla našo slabo stran, potem se vi glette, jaz ne prevzamem nikake odgovornosti zato!"

Zafrnik poskoči in zavpije: "Ako mi še eno tako zineš, pa ti bom tako pripopal, da jo boš pomnil vse svoje žive dni! Saj me že tako dovolj vest peče, pa mi boš ti te notrajne bolečine še večal? Saj je dovolj, ko mi vest izprašuje Kazimir, pa mi jo boš še ti? Tttti, Ttti, ppprrreeekkkkkllllleeeetttttttttttt Zajček?"

Medtem časom vstopi v urad neka oseba in posvetovanje so prekiniti. Očka Zafrnik se otrnejo solze in odidejo v svojo sobico. Pisalni stroj je zaškripal, in očka so hoteli pisati uvodnik za Prokletu. Pisali so o klerikalcih v Jolietu in pri sv. Štefanu v Chicagu.

TO IN ONO.

Umori naraščajo v Združenih Državah. Tekom zadnjih 93 dni je bilo v velikem New Yorku umorjenih 91. oseb. Pri neki sodnijski razpravi je vprašal sodnik mladega 20-letnega morilca v New Yorku na kriminalnem sodišču: "Kako je mogoče, da si ti zašel v to bando in postal morilec?" Mladi morilec mu odgovori: "Zato, ker nisem poslušal svoje pridne katoliške matere, zato, ker sem verjel rajši lažnjivcem in zapeljivcem, kakor pa resnici sv. vere." Te

besede si naj blagovolijo naši "prosvetarji" vzeti na znanje!

* * *

Sodnijska razprava glede governorja Small-a traja že več mescev. Če ni pri pričanju zoper ali pa za gov. Small-a le ena besedica na pravem mestu, se poroto razpusti rači nezadostnih dokazov itd. Kmalu bo sama sodnija če bo stvar trajal še kaj časa imela mnogo več stroškov z zamudo časa in delom, kakor pa dolže Small-a za poneverjenje.

* * *

Mr. J. P. Morgan, znani mednarodni bankir, pravi, da se bo podal v Nemčijo, da tam sam osebno preišče, ali bi bilo varno dati posojilo Nemčiji ali ne. Če bo Morgan videl kaj dobička za svojo veliko malho, bo brezdvomno priporočal, da se posojilo odobri!

* * *

Lenin je baje povedal svojim podložnikom, ko je dospela prva pošiljatev hrane iz Amerike v Rusijo, da so jim to poslali ameriški boljšeški. Dasi ima Lenin več kosmatih grehov in napak na svoji vesti je še vedno spreten v laži politiki.

VREDNOST ENE SV. MAŠE.

Nekoč so vprašali starčka, kako to, da hodi kljub svoji starosti pri vsakem, še tako grdem vremenu, ko ima vendar precej daleč vsako jutro v cerkev.

In starček je odgovoril: "Glejte, svoječasno sem spadal med mlačneže, brezbrizneže. Ko sem bil še mlad, nisem vedel, kaj se pravi, Boga častiti in Mu služiti, če gre človek k sv. maši. Večkrat pa tudi nisem imel časa za to. Večkrat sem moral v nedeljo na delo mesto k sv. maši. Hvala Bogu, spreobrnil sem se, in vse svoje moči, ki so mi še ostale, porabim za to, da nadomestim in popravim to, kar sem prej zamudil, da sedaj Bogu služim, kolikor morem."

Ta starček je vedel, koliko je ena sama sv. maša vredna.

Naj vam povem še drug zgled, ki naj vas spodbuja, da bote pogosto hodili k sv. maši.

Pred leti je bila videti v malem mestu Francije priletna gospa, ki je šla kljub svojim 80 letim vsako jutro po hribčku navzgor, da bi bila pri sv. maši zjutraj ob 6. uri. Vsakemu se je zdelo nekaj čudnega, če ni videl gospe z veliko molitveno knjigo in rožnim vencem v roki vsako jutro na njenem mestu. Skoro vsaki dan je prejela sv. obhajilo, po maši zmolila je še vedno en rožni venec.

Ne mraz, ne sneg, ne tema ali kak drug vzrok je ni oviral ali zadržal, da bi bila ostala doma. Predno je pričela vsakdanje delo, je morala biti pri sv. maši.

Nekega dne v januarija pa je ponoči deževalo in snežilo, pot je bila prav gladka in polzka, ker je vse zmrzlo, tako da si ljudje skoro niso upali iz hiše. Starka je šla, kakor običajno, k sv. maši. In česar se je bilo bati, se je zgodilo. Izpodknila je, leva roka jo je zaboleta, le s težavo je vstala. Mesto da bi šla domu, je šla v cerkev. Kljub bolečinam je ostala pri sv. maši do konca, šla k sv. obhajilu in zmolila po sv. maši običajen rožni venec.

Ko je prišla domu, je povedala, kako se je ponesrečila.

"Toda babica", rekel je vnuk, "zakaj pa niste šli takoj domu? Tako ste pa še skoro celo uro čepeli v cerkvi!"

"Kaj pa hočeš, dragi mi vnuk", rekla je starka; "maše ne morem pogešati; bila sem pri sv. obhajilu in za svoje bolečine sem obilno poplačana."

Poklicali so zdravnika, roka je namreč vedno bolj in bolj zatekala. "Doktor", rekla je gospa, "padla sem na leđeni poti in si brčkone roko izvila."

"Ne, ne, to ni nikako izvitje", rekel je zdravnik, "ampak vaša roka je zlomljena."

"Zlomljena? ... No, potem je pa dobro, da je roka, in da ni noga. Z

obvezano roko bom še vedno lahko šla k sv. maši z zlomljeno nogo bi pa ne mogla."

Kaka vera, kaka pobožnost, kaka ljubezen do Jezusa v teh priproth besedah goreče žene! Ona je vedela ceniti vrednost sv. maše. Vedela je, da nimamo na zemlji nič vzvišenejšega, nič krasnejšega, kakor ravno ta najsvetejša daritev. Jezus Kristus, Človek-Bog, daruje se tu za nas pod podobami kruha in vina svojemu nebeškemu Očetu. Zato pa hodimo radi k sv. maši, bodimo pri njej spodobno in spoštljivo, obudimo pri njej živo vero, trdno upanje, gorečo ljubezen, darujmo sv. mašo za se, za naše sorodnike in prijatelje, posebno pa za verne duše v vajah.

KITAJSKI NAČRT.

Na kitajskem je zdravnik plačan za zdravljenje njegovih bolnikov in njegova plača preneha, kadar postanejo bolniki slabši. Ta kitajski načrt je popolnoma pravilen v svojih principih in mi v Ameriki delamo ravno narobe, namreč, da postavimo

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Vsem našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom v Clevelandu in državi Ohio, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Zupančič, ki je pooblaščen pobirati naročnino za vse naše tri liste, oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem rojakom, ga najtopleje priporočamo in prosimo, da grejo Mr. Frank Zupančiču na roke v vseh ozirih pri njegovem delu za katoliški tisk. Pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

voz, namesto za konjem pred konja. Kitajski načrt je edina praktična aplikacija našega splošnega pregovorja, da ena unča zadržanosti je vredna cele funte zdravljenja. Trinerjevo grenko vino se strinja z kitajskim načrtom. Ono čisti želodec, izboljšuje naš okus in drži naše telo v čistosti in v tem oziru odpodi od nas več resnih boleznih, ki bi se jih drugače nikdar ne izognili, ako naše odstranjenje raznih toksinov in strupov, ki se vedno nahaja v našem telesu, se ne izvršuje v redu. Nači odjemalci popolnoma razumejo ta učinek. Jako popularen drugist iz So. Bend, Ind., je nam pisal 4. maja: "Trinerjevo grenko vino je dober produkt in ljudje ga jako ljubijo. Imamo odjemalce, ki to odkrito priznajo, da je to edino zdravilo, ki jih drži v pravem zdravju, jim daje moč in dober tek. In mi tudi hočemo prodati našim odjemalcem, kar je najboljšo." Drugi drugisti in lekarjarji so ravno istega mnenja.

Katoliški časnik izpostavlja svoje prsi, da tvoje varuje.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom po naselbinah v državi Minnesota, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naše liste, kakor tudi oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem rojakom, ga najtopleje priporočamo in prosimo, da grejo Mr. Mladichu, ki se trudi in širi katoliški tisk, kolikor največ mogoče na roke pri njegovem delu za katoliški tisk. Rokajki pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

V BLIŽINI

slovenske cerkve sv. Štefana imamo na prodaja več hiš. Kdor si želi kupiti dober in zanesljiv dom, naj pride k nam, da mu razkažemo hiše, ki jih imamo na prodaj od \$2000.00 naprej.

POSEBNO NEKAJ UGODNEGA PA IMAMO:

Tri-nadstropno zidano hišo v kateri je pet modernih stanovanj, ki nosijo nad \$80.00 renta mesečno. Pod hišo je izvrstna klet, nekoliko vrta in dobra štala, ki se da porabiti za garage. Če se proda v kratkem je cena: \$8500.

Dvonadstropna zidana hiša s 4. stanovanji, ki nosijo \$68.00 renta. Hiša je v najboljšem stanju, ako se proda takoj se jo dobi za \$6400.00.

Dvonadstropna zidana hiša, z 5. renti, ki nosijo \$65.00 renta mesečno. Hiša je skoraj nova in ima vse udobnosti, ki ga mora imeti moderno stanovanje. Ako se proda takoj, bi se dobila za -6700.00.

Tri nadstropna zidana hiša s 5. renti, ki nosijo čez \$80.00 renta mesečno. Hiša je opremljena z vsemi udobnostmi in ima posebno izvrstno klet. Cena \$8000.00.

Dvonadstropna hiša v kateri je 6. stanovanj, ki nosijo \$67.00 renta mesečno. Hiša je deloma zidano deloma lesena in je na zelo lepem kraju. Če se jo proda v kratkem je cena \$5000.00.

Zidana in deloma lesena hiša z dvema stanovanjema ki nosita \$36.00 mesečno. Pod hišo dobra klet, če se jo proda takoj se jo dobi za \$3100.00.

Zidana in deloma lesena hiša, na lepem kraju, ima dva renta, ki nosita \$34.00 renta. Hiša je v dobrem stanju. Cena \$3000.00.

Kdor želi dobiti najem v bližini slovenske cerkve, naj se zglašuje v našem uradu in poskrbimo stanovanje. Naš urad je odprt vsak večer do 9. ure zvečer.

Kadar imate opravke na sodnji in rabiti odvetnika ali odvetniških nasvetov, pridite k nam, kjer je Vam na razpolago slovenski odvetnik, s kateremu se boste pogovorili v domačem jeziku.

LINCOLN REALTY COMPANY

1901 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Uradniki:

John Petrovčič, 1920 West 22nd St.

John Jerich, 1849 West 22nd Street.

Leo Mladich, 1929 West 22nd Place.

R. F. Kompare, slovenski odvetnik.

Phone: Canal 0098.

ZA ČAST.

Spisal Fr. Milčinski.

Pa nas ne bo izlepa konec. Nas že ne! In naj ljuti sovrag pritiska od spredaj, od zadaj, od vseh strani, ne bo nas pohrustal, dokler smo taki, kakršni smo. Takega naroda že ne, ki ima poleg nešteti drugih vrlin tako ogromen zaklad časti v sebi, kakor ga ima naš mili narod. Na naši okrajni sodnji so n. pr. trije gospodje z zlatimi ovrtniki, ki ves ljubi dan ne delajo nič drugega, kakor da razpravljajo razžaljeno čast, in jim pomaga 25 odvetnikov, 75 odvetniških kandidatov in en upokojen dvorni svetnik. Toliko je pri nas časti! In še je kazalo, da vsi ti gospodje, kolikor jih je, ne bodo več kos vsej časti, ki je v Ljubljani in njeni lepi okolici. Tako je kazalo in že so preudarjali merodajni činitelji, ali ne bo treba za ta posel nastaviti še treh sodnikov in če treh sodnikov — o, ti bi preveč stali! — pa vsaj še enega vratarja, da bo vun metal one, ki bi prihajali zaradi časti.

Pa bi bilo vendar škoda tolikšne časti, zatrite v kali in kruto zamorjene, še predno je vzklikla, razcvetela, obročila! Zato se je zgodilo, da je o pravem času vmes posegel sam ljubi Bog in je, zastopani po svoji kranjski eksekutivi, ustvaril posredovalne urade, v vsaki občini enega, da se tudi ukvarjajo s častjo. Prav vse prizadete časti sicer ne popravijo posredovalni uradi, ali kar je res, je res: doberšen del je le zakrpajo in zlikajo, da je zopet taka kakor nova, in možakom, ki se trudijo pri teh posredovalnih uradih, gre priznanje in hvala za njih trud, saj poznamo naše ljudi, kako so trmasti in trdi, in verjamemo, da ni le obilno zgornostni treba in hude besede, ampak včasih tudi krepke pesti, predno se jih poravnava izlepa; kajti za čast jim je več, našim ljudem, kakor za lastno mater na smrtni postelji. Taki smo! Vsak narod ni tak in zato smo lahko ponosni.

Specialist za pravde zaradi časti pa je jezični doktor Jaromir Piš. Od slikovitega Iga, čigar pokrajinskemu značaju daje izviren, za domoznastvo velezanimiv znak gnoj, gnoj na cestah in gnoj na ulicah, gnoj pred hišami, od slikovitega Iga torej, znamenitega po dekorativni uporabi gnoja, noter do vedno žejnega Bizovika gre doktorja Jaromira Piša sloves. Naj pride kdo in se ti dotakne časti, čeprav le izlahka in od daleč — kar k doktorju Pišu! Zijal boš! Iz ene same razžaljive pike ti naredi doktor Piš tožbo na treh popisanih polah in v šestih poglavjih; stalo bo v tožbi, da si državljan, zvest kroni in pokoren njenim oblastvom, da so ti v nežni starosti treh let stavili kože s sijajnim uspehom in da uživaš neomejeno spoštovanje vesoljnega svojega omizja, nasprotnika pa bo slekel do gola in tako pokrtičil, da ga bo sram pred lastnim psom; in vse bo povedano v neodoljivo učinkovitem pisarniškem slogu in ocirano s prelestnim novimi izrazi, ki jih živ krst ne ume drugače, če nima pred sabo hrvatskega besednjaka. O, na tem polju je dr. Jaromir Piš velikan!

Pa se je pripetilo tiste, da je bil upokojeni dacar Jurko Karanfil nezasišano razžaljen v svoji državljski časti. Reč je bila taka, da je mirno šel mimo hiše mesarja Petelinčka — zle misli ni bilo v njegovem srcu — kar mu iz okna prvega nadstropja zadoni na uho oduren "hahaha" in ga zbode globoko v dušo. Ustavi se mu noga, kri mu stopi v možgane, pogleda kvišku — kaj vidi: mesarjeva žena je pravkar obrnila hrbet in od okna izginila v sobo!

Jurku Karanfilu je od bridkosti in ogorčenja zastalo srce. Ali je v naši mogočni državi res dovoljeno, da mesarica očitno zasmehuje upokojenega dacarja! Saj je pošteno delal svojo službo, dokler je bil mogel, trikrat je bil pohvaljen od svojih višjih, petkrat pohvalno omenjen, revež je, ali tuji revež ima čast in časti si ne da kratiti! — Rad, nerad: vedel je kaj mu je storiti in ni odlašal ne za hip. Ozrl se je po pričah, ali so kate, da so čule zasmeh. Hvala Bogu, pred Štembalovo hišo so široko stali trije domačini, pljuvali so na tla in gledali njega in gledali v okno. S tresočo roko si jih je zapisal v beležnico, potem pa jo je mahnil naravnost v Ljubljano in k doktorju Pišu.

Dr. Jaromir Piš je bil v pisarni. Sedel je za široko mizo in drgnil in onegavil staro pero, ali bi ne bilo vendar še za rabo. Dostojanstveno in resno je sprejel dacarja in mu naklonjeno odprl svoje učeno uho. Mirno ga je poslušal. Minil ga pa je kmalu mir in kar sikati je pričel, ko je čul krvavo žalitev, ki je kakor strela iz vedrega začela dacarja, nič hudega slutečega. Sikal je, kakor gad in pozvonil je in poklical strojepisko in je kar koj in brez odloga narekoval tožbo, in poleg je tekal gori in doli, tožbo v devetih poglavjih, z uvodom, predlogom in dodatkom, tako tožbo, da se je gospodični pri stroju kar frizura ježila z debelima podlogama vrec, čeprav jo je imela zatakajeno z devetimi glavniki in sedemindvajsetimi lasnicami. Narekoval je tožbo in ni minulo pol ure, že je bila spisana, sešita in podpisana, godna, da gre v svet. Tak mož je bil dr. Piš!

In tožba je romala svojo pot. Iz odvetniške pisarne na pošto, s pošte v sodno vložnišče, očitno v pisarniški oddelk, iz pisarniškega oddelka k sodniku, od sodnika nazaj v pisarniški oddelk, ki jo je po pošti poslal posredovalnemu uradu, in povsod so kaj zapisali nanjo ali ji vsaj pritisnili pečat. Ker dacarja, kakor ga je podučil doktor, ni bilo blizu k poravnalnemu poskusu, je posredovalni urad tožbo vrnil sodišču, posluživši se v to svrhu izkušene pomoči zanesljivega poštnega agurada. Tako je prišla tožba zopet nazaj v sodno vložnišče, odkoder jo je sluga nesel v pisarniški oddelk, tu so jo zopet opremili s potrebno označbo, nato pa jo oddali sodniku, da se določi dan razprave. Zdaj je pisarna spisala povabila in jih oddala na pošto in pošta jih je točno izročila povablencem in tako je gala tožba zaradi "hahaha" 42 parom rok opravila, še predno je dozorela do glavne razprave. Zakaj čast je dragoceno blago.

O, kako lep je bil dan zgodnje pomladi! Nebo vedro brez oblaka, sinje, ob robu za spoznanje megleno; solnce ljubeznivo toplo; le v širokih sencah se je šopiril še hlad, spomin na prebolelo zimo. Sveža travica, dobro ped visoka; na lipah drobna, nežna peresca, kakor bi berivka rastla po drevesih; španski bezeg že v dehtelih cvetih; divji kostanj je košat še povešal široke, pa mladostne šibke liste, cvet je šele obetal. In na vsem čiste barve mladega solnca! Natura je praznovala svoj razkošni pir in vabila v svate vse, kar leze in gre, in grešnik vsak in abotnik, kdor se ni odzval vabilu, ko bi se mu lahko! — Tistega lepega pomladanskega dne se je v razpravni sobani okrajnega sodišča obravnavala čast gospoda Karanfila.

Sredi dolge, zelene mize, med svetlima svečnikoma se je blestelo razpelo, za mizo sta sedela sodnik v svečanem talarju, poleg njega mlad, polizan zapisnikar z nanosnikom, na desno pri svoji mizici je važno obračal usodepolne papirje učeni doktor Piš. Na prvi klopi vžadaj pa je sedel zasebni obtožitelj gospod Karanfil, sam in v svoji osebi, in ponos mu je kar razganjal prsi in kako mu jih ne bi, saj se je ves ta sijaj šopiril njegovi časti v čast, o, kaka čast!

(Dalje prihodnjič.)

SRŠENI.

Rajna Avstrija je pod pretvezo, da nujno rabí vojni material zaplenila zvonove. V resnici je bila baje večina prelita v modro galico. A kljub temu jo je uničila peronospora. Boljševiki so oropali cerkve pod pretvezo, za "strašajoče". V resnici gre vse pokradeno zlato za komunistično propagando širom sveta. Upamo, da ni več daleč čas, ko bo klic lačnih ruskih sirot prodrli nebo in pomedli rdeče pijavke, ki jim tako "očetovsko" pijejo kri. Takrat se bo tudi našemu delavskemu petelinu njegov krvavo rdeč greben pobesil.

SMEŠNICE.

Vzrok.

"Vi ne kadite, gospod Pantofelj? Ali ste bolni?"

"Ne, ampak poročen."

* * *

Ljubežen na prvi pogled.

"Ali verijete v ljubežen na prvi pogled?"

"Verujem, ker bi se marsikdo ne bil poročil, če bi bil ženo še enkrat pogledal."

HIŠA NA PRODAJ!

Proda se tri-nadstropna lesena hiša. Sprejaj je trgovina. Hiša je opremljena z električno razsvetljavo in plinom. Zadaj za hišo je še ena mala hiša. Proda se vse skupaj za samo \$3,000.00.

Vprašajte na:

1627 So. Morgan Street, near 18th Street.

LEPA PRILIKA.

500 dolarjev kupi hišo z štiri renti blizu slovenske cerkve. Ostalo na lahke mesečne plačila.

Imam lote naprodaj na 22nd Place blizu cerkve, poceni.

Business property, in domovje za vsako ceno.

Sedaj se vam bi splačalo pogledati kaj imamo, za vas.

Nadaljna pojasnila o teh dobite pri Frank Kosmach, 2116 W. 22nd St. Emil A. Basener, Canal 2138.

NA WILLARDU, WIS.,

v sredini slovenske farmske naselbine, je naprodaj farma ki obsega 35 akrov zemlje, z štirimi novimi poslopji. Zraven železniške postaje, pošte, šole, cerkve in prodajaln. Do mlekarne (Cheese factory) je pet minut. Za vse podrobnosti se obrnite na lastnika:

Frank Kobal, Willard, Wis.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill. Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, najnižje cene. Rokaji obrnite se vselej na svojega rojaka!

SLAVNEMU OBČINSTVU naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinovne cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS, 2042 W. 22nd St, near Hayne Ave., Chicago, Ill. Tel.: Canal 4108

Posledice.

"Jaz imam samo še nekaj daljnih sorodnikov."

— Kaj so drugi mrtvi?

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA

št. 18. S. D. Z., CLEVELAND, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 55 leta starosti. Zavarujete se lahko za: \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000, smrtnine. Za bolniško podporo pa se lahko zavarujete za \$7 ali pa \$14 na teden. V društvo lahko vpišete tudi otroke od 1 do 16 leta starosti. Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor.

Društvo zboruje vsako 3. nedeljo v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

Predsednik Rudolf Cerkvenik, 1115 Norwood Rd.; podpredsednik Josef Zakrajšek, tajnik John Vidervol, 1153 E. 61st St.; zapisnikar Jos. Zaveršek ml., blagajnik A. Basca, nadzorniki Anton Vidervol, Ant. Strniša in Josef Zakrajšek st. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar. Zastavonoša Ferd. Misič, Redar John Peterlin.

"Ne, ampak verižniki, ki so med vojno obogateli."

DRUŠTVO SV. VIDA ŠT. 25., K. S. K. J. V CLEVELANDU, OHIO.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 50. leta starosti. Vi se lahko zavarujete za \$250, \$500 in \$1000 smrtnine. Društvo plačuje \$7 na teden bolniške podpore. V mladinski oddelk se sprejemajo otroci od 1.—16. leta starosti. Društvo zboruje vsako 1. nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani. Asesment se plačuje samo na seji, od 10 ure popoldne do 4. ure popoldne. Vsa nadaljna pojasnila dobite lahko vsaki čas pri društvenih uradnikih. Predsednik John Widervol, 1153 East 61st Street.

Podpredsednik Joseph Žulič. Tajnik Ant. Fortuna, 1176 E. 61st St. Blagajnik John Melle. Zastopnik Joseph Rus, 6519 Bonna ave. Nadzorniki John Žulič, Anton Strniša in Joseph Ponikvar. — Zastavonoša Ant. Drečnik. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar.

VELIKO POTNIKOV.

V STARI KRAJ ODHAJA veliko rojakov. Ako ste tudi Vi namenjeni tja, tedaj najbolje storite, ako potujete skozi podpisano tvrdo, ki je znana zaradi točne postrežbe in priporočena od onih, ki so že potovali.

IZ STAREGA KRAJA bo prišlo po 1. juliju zopet večje število novih priseljencev. Ako želite tudi Vi dobiti kako osebo sem, tedaj nam pišite po nadaljna tozadevna pojasnila.

PRI POŠILJANJU DENARJA so pred vsem važne tri stvari in sicer: hitrost, cena in varnost. Naša banka Vam nudi vse tri. Poslužite se je torej vselej, kadar pošiljate denar. Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na

Slovensko banko

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK.

70 Ninth Ave., New York City.

JOHN STAYER.

GROCERY

1952 West 22nd Place,

Chicago, Ill.

Priporočam Slovincem in Hrvatom svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljšo ajdovo moko, fino salatno olje, doma narejeno kislo zeljo, importirani holandski mak, in razne vrste "HOPS IN MALT" za varenje domačega piva. Vsem se najtopleje priporočam.

Telephone Canal 1404.

POZOR IGRALCI HARMONIK!

JOHN WENZEL

1017 East 62nd Street,

Cleveland, Ohio

Stem odgovarjam na več pisem, da še vedno izdelujem in popravljam harmonike in to stalno od leta 1894, vedno v Clevelandu, Ohio. Medtem časom še nisem za nobeno drugo delo prijel. Kupujem in prodajam tudi že rabljene harmonike ali pa jih sprejemem v zameno. Za nadaljna pojasnila pišite, predno odaste drugam naročilo na:

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.